Lietas arhīva Nr. AA43-0690-23/7
ECLI:LV:ADAT:2023:1024.A420122222.8.S

Administratīvā apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā, 2023.gada 24. oktobrī.

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Valda Zommere,
tiesneši Ilze Amona un Kaspars Berķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz AAS „BTA Baltic Insurance Company" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2021. gada 29. novembra lēmuma Nr. 30.4-22.11.22.11/10860 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023. gada 31. janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Nodokļu audita rezultātā SIA „Euroasia Logistic" samaksai valsts budžetā papildus aprēķināti muitas iestāžu administrētie maksājumi, tajā skaitā, ievedmuitas nodokļa pamatparāds 7533,01 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa, izlaižot preces brīvam apgrozījumam (turpmāk – PVN uz robežas), pamatparāds 8268,02 *euro*.

Konstatējot, ka SIA „Euroasia Logistic" savas saistības neizpildīja, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde attiecībā uz pieteicēju AAS „BTA Baltic Insurance Company" kā galvotāju pieņēma 2021. gada 28. septembra prasību Nr. 30.4-17.19.5/17.19.5/94969 (turpmāk – sākotnējais lēmums) par SIA „Euroasia Logistic" nodokļu parādu samaksu. Ar šo lēmumu pieteicējam uzlikts pienākums samaksāt SIA „Euroasia Logistic" nenomaksāto ievedmuitas nodokļa un PVN uz robežas pamatparādu 8532,68 *euro*.

Ar dienesta 2021. gada 29. novembra lēmumu Nr. 30.4-22.11.22.11/10860 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots šādi.

[1.1] Lietā pastāv strīds, vai dienests varēja pieteikt prasību un uzlikt pieteicējam pienākumu segt SIA „Euroasia Logistic" nokavētos nodokļu maksājumus.

[1.2] Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Regula Nr. 952/2013), 18. panta 1. punktam ikviena persona var iecelt sev pārstāvi muitā. Šāda pārstāvība var būt tieša – tad pārstāvis muitā rīkojas citas personas vārdā un tās uzdevumā – vai netieša – tad pārstāvis muitā rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā. SIA „Euroasia Logistic" pārstāvis SIA „FOTRIS TERMINAL" darbojas tiešas pārstāvības statusā.

[1.3] SIA „FOTRIS TERMINAL" piešķirtais galvojums Nr. LV18-26-10000066-3 un Nr. LV19-26-10000064-0 tika izmantoti SIA „Euroasia Logistic" muitas deklarācijās aprēķināto maksājumu nodrošināšanai. Prasībā iekļautie nodokļu maksājumi aprēķināti atbilstoši minētajām muitas deklarācijām, prasījuma apmērs nepārsniedz apdrošinājuma summas limitu (700 000 *euro*).

No pieteicēja tika pieprasīts samaksāt tikai tos SIA „Euroasia Logistic" nokavētos maksājumus, kuru samaksa tika nodrošināta ar SIA „FOTRIS TERMINAL" piešķirtajām vispārējā galvojuma atļaujām. No pieteicēja netika pieprasīta SIA „Euroasia Logistic" lēmumā par audita rezultātiem visa aprēķinātā pamatparāda samaksa.

[2] Pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] No lietas materiāliem izriet, ka SIA „Euroasia Logistic" pārstāvis SIA „FOTRIS TERMINAL" darbojas tiešas pārstāvības statusā, tomēr dienests nav norādījis uz pierādījumiem, kas pierādītu minēto faktu.

[2.2] Nodrošinājumu var dot cita persona, nevis tā, no kuras nodrošinājums tiek prasīts, apstākļos, pirmkārt, kad persona iesniedz dienestam pieteikumu un, otrkārt, kad dienests piešķir atļauju. Tātad jāizpildās vairākiem nosacījumiem, lai vispārējo galvojumu varētu izmantot cita persona. Pieteicēja rīcībā nav muitas iestāžu rakstiska lēmuma par atļaujas sniegšanu.

[2.3] Komerclikums paredz, ka komersants var pilnvarot kādu personu slēgt darījumus vai veikt komercdarbību komersanta vārdā. Līgumiskā pārstāvība tiek nodibināta ar pilnvaru. Atšķirībā no likumiskās pārstāvības, kuras apjoms ir noteikts likumā, pilnvarotājs var pilnvarā brīvi noteikt vajadzīgo pārstāvības varas apjomu. Pilnvara ir ar tiesisko darījumu nodibināta pārstāvības vara. Pilnvaras izdošanas mērķis ir parādīt trešajām personām, ka pilnvarniekam ir tiesības darboties

pilnvarotāja vārdā pilnvarā minētās pārstāvības varas jeb pilnvarojuma robežās. Lietā nav informācijas, kas nepārprotami norādītu uz to, ka SIA „Euroasia Logistic" varēja izmantot vispārējo galvojumu. Tādējādi dienests nepamatoti pieņēma apdrošināšanas polisi un to atzina par izmantojamu SIA „Euroasia Logistic".

[2.4] Dienesta 2018. gada 18. jūnija lēmumā un 2019. gada 24. maija lēmumā norādīts, ka dienests tieši SIA „FOTRIS TERMINAL", nevis SIA „Euroasia Logistic" atļāva izmantot vispārējo galvojumu.

[3] Dienests paskaidrojumos norāda, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus dienests paskaidro, ka importa muitas deklarācijās norādīts, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" ir SIA „Euroasia Logistic" pārstāvis un pārstāvja statuss norādīts „tieša pārstāvība". Turklāt SIA „FOTRIS TERMINAL" atbilstoši 2018. gada 5. septembra pilnvarai sniedz tiešās pārstāvības pakalpojumus, piesakot precēm muitas procedūras SIA „Euroasia Logistic" vārdā. Ievērojot minēto, nepastāv šaubas, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" darbojies tiešas pārstāvības statusā. Vienlaikus no lietas materiāliem izriet, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" piešķirtais vispārējais galvojums Nr. LV18-26-10000066-3 un Nr. LV19-26-10000064-0 tika izmantots SIA „Euroasia Logistic" muitas deklarācijās aprēķināto maksājumu nodrošināšanai.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 31. janvāra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts, atceļot pārsūdzēto lēmumu. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Lietā nav strīda, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" piešķirtās vispārējā galvojuma atļaujas ir izmantotas SIA „Euroasia Logistic" muitas deklarācijās aprēķināto maksājumu nodrošināšanai. Lietā ir strīds par to, vai dienests pamatoti noteica pieteicējam prasību samaksāt SIA „Euroasia Logistic" nokavētos nodokļa maksājumus 8532,68 *euro*. Proti, vai dienests pamatoti pieņēma SIA „FOTRIS TERMINAL" izsniegtās apdrošināšanas polises un tās atzina par izmantojamām SIA „Euroasia Logistic" darījumos.

[4.2] Tiesa atsaucās uz 1992. gada 12. oktobra Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Regula Nr. 2913/92) 4. panta 18. punktu, kas noteic muitas deklarācijas aizpildīšanas kartību, Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 99. panta pirmo daļu, kas noteic atbildību saistībā muitas deklarācijas iesniegšanu, kā arī Regulas Nr. 952/2013 18. panta 1. punktu, kas reglamentē pārstāvību muitā.

Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar SIA „Euroasia Logistic" izsniegto pilnvaru un importa muitas deklarācijām SIA „Euroasia Logistic" pilnvarojusi SIA „FOTRIS TERMINAL" darboties tiešas pārstāvības statusā. Tas nozīmē, ka SIA „FOTRIS TERMINAL", aizpildot un iesniedzot importa muitas deklarācijas, rīkojās SIA „Euroasia Logistic" vārdā un tās uzdevumā. To, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" atbilstoši 2018. gada 5. septembra pilnvarai sniedz tiešās pārstāvības pakalpojumus, piesakot precēm muitas procedūras SIA „Euroasia Logistic" vārdā, rakstveida paskaidrojumā tiesai arī atzinis dienests.

Tāpat tiesa konstatēja, ka deklarāciju 3/18 ailē kā deklarētājs norādīts SIA „Euroasia Logistic". Atbilstoši 3/16 un 3/27 ailei SIA „Euroasia Logistic" ir arī preču importētājs un pircējs. Savukārt 93/40 ailē „Fiskālais pārstāvis" cita persona nav norādīta. No minētā izriet, ka deklarācijas ir aizpildītas SIA „Euroasia Logistic" vārdā, līdz ar to tieši SIA „Euroasia Logistic" ir atbildīga par iesniegto deklarāciju patiesību, pievienotajiem dokumentiem un arī par visu saistību izpildi, tostarp nodokļu nomaksu.

Regulas Nr. 2913/92 189. pants noteic – ja saskaņā ar muitas noteikumiem muitas dienests prasa dot nodrošinājumu muitas parāda samaksai, šādu nodrošinājumu sagādā persona, kas ir vai var kļūt atbildīga par šādu parādu (panta 1. punkts). Muitas dienesti var atļaut, ka nodrošinājumu var dot cita persona, nevis tā, no kuras nodrošinājums tiek prasīts (panta 3. punkts).

Muitas maksājumu parāda galvojuma iesniegšanas, piešķiršanas, piemērošanas, apturēšanas, atjaunošanas un anulēšanas kārtību noteic 2018. gada 13. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 86 „Muitas maksājumu parāda galvojumu un avansa iemaksu administrēšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 86). Saskaņā ar noteikumu Nr. 86 4.1. apakšpunktu galvojumu dienestā var iesniegt persona, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā ir atbildīga par muitas maksājumu parādu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka par ar importa muitas deklarācijām importēto preču nodokļu nomaksu ir atbildīga tieši SIA „Euroasia Logistic", līdz ar to tieši SIA „Euroasia Logistic" ir uzskatāma par parādnieku, kuram konkrētajā gadījumā bija pienākums iesniegt galvojumu.

[4.3] Izskatāmajā gadījumā pieteicējs galvojumu apdrošināšanas polises (vispārējais galvojums) izsniedzis SIA „FOTRIS TERMINAL". Pamatojoties uz apdrošināšanas polisēm, ar dienesta 2018. gada 18. jūnijā un 2019. gada 24. maijā lēmumiem izmantot galvojumus CGU0401800099 un CGU0401900096 atļauts SIA „FOTRIS TERMINAL". Tātad nav šaubu, ka pieteicējs ir SIA „FOTRIS TERMINAL" galvinieks un tam SIA „FOTRIS TERMINAL" radušos parādu gadījumā būtu pienākums samaksāt nodrošināto maksājamo muitas parāda summu. Ņemot vērā minēto, muitas deklarācijās norādītos pieteicēja izsniegtos vispārējos galvojumus iespējamo parādu segšanai bija tiesīgs izmantot SIA „FOTRIS TERMINAL", nevis SIA „Euroasia Logistic". Tādējādi secināms, ka dienestam nebija tiesiska pamata pieņemt citai personai (SIA „FOTRIS TERMINAL"), kas nav parādnieks, izsniegtu galvojumu.

[4.4] Tā kā pieteicējs nav SIA „Euroasia Logistic", kurš konkrētajā gadījumā ir atbildīgs par radušos muitas nodokļu parādu, galvinieks, tad dienestam nav tiesiska pamata pieteicējam prasīt SIA „Euroasia Logistic" vietā samaksāt muitas iestāžu administrēto maksājumu pamatparādu. Līdz ar to secināms, ka pārsūdzētais lēmums nav tiesisks un ir atceļams.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2023. gada 31. janvāra spriedumu dienests iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa spriedumā ir pieļāvusi kļūdu, konstatējot, ka dienestam nebija tiesiska pamata pieņemt citai personai, kas nav parādnieks, izsniegtu galvojumu.

[5.2] Tiesa spriedumā vispār nav vērtējusi tiesību normās noteikto kopsakarā ar lietā konstatēto faktu kopumu, kas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

Dienests, atsaucoties uz Regulas Nr. 952/2013 18. panta 1. punktu, norāda, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" rīkojās tiešās pārstāvības ietvaros, un SIA „FOTRIS TERMINAL" nav uzskatāms par parādnieku regulas Nr. 952/2013 izpratnē, līdz ar to dienestam nav tiesiska pamata no SIA „FOTRIS TERMINAL" prasīt SIA „Euroasia Logistic" muitas parāda samaksu.

Atsaucoties uz noteikumu Nr. 86 26. punktu, dienests norāda, ka brīdī, kad parādnieks nav samaksājis parādu, tam ir pienākums nosūtīt galvotājam rakstisku prasību samaksāt parādnieka muitas maksājuma parādu.

Atbilstoši noteikumu Nr. 86 4.4. apakšpunktam galvojumu dienestā var iesniegt cita persona saskaņā ar regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punktu. Regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punktā noteikts, ja muitas dienesti pieprasa sniegt galvojumu, šādu galvojumu pieprasa parādniekam vai personai, kas var kļūt par parādnieku. Tie var arī atļaut, ka galvojumu sniedz persona, kas nav persona, kurai galvojums tiek pieprasīts.

Atbilstoši Eiropas Komisijas 2021. gada 21. decembra vadlīniju „Galvojumi iespējamam vai esošam muitas parādam. Regulas Nr. 952/2013 III sadaļa" II.3.4.2. apakšsadaļā „Cita persona, kura sniedz galvojumu" sniegtajam skaidrojumam citu personu, kura galvojumu muitas dienesti var pieņemt saskaņā ar regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punkta otro daļu, nevar uzskatīt par parādnieku vai iespējamo parādnieku ar muitu saistīto tiesību normu nozīmē (regulas Nr. 952/2013 77.–79. pants un 81.–82. pants), pamatojoties uz to vien, ka tai ir atļauts sniegt šādu galvojumu. Šāda persona ir uzskatāma par personu, kas uzņemas finanšu saistības tikai saskaņā ar sniegto galvojumu par muitas parādu un citiem maksājumiem, ja parādnieks tos nesamaksā noteiktajā termiņā.

[5.3] Tādējādi dienests var atļaut izmantot tādas personas sniegtu galvojumu, kura nav vai nevar kļūt par parādnieku. Persona ir tiesīga izmantot sev piešķirto vispārējo galvojumu gan savu iespējamo muitas parādu nodrošināšanai, gan jebkuru citu personu iespējamo muitas parādu nodrošināšanai neatkarīgi no tā, kādas ir galvojuma devēja un personas, kuras iespējamais muitas parāds tiek galvots, savstarpējās tiesiskās attiecības. SIA „FOTRIS TERMINAL", veicot darbības muitā, paziņoja, ka tas darbojas kā SIA „Euroasia Logistic" pārstāvis tiešas pārstāvības statusā. SIA „FOTRIS TERMINAL" muitas iestādē, pārstāvot SIA „Euroasia Logistic" un SIA „Euroasia Logistic" muitas parāda un citu maksājumu nodrošināšanai, iesniedza pieteicēja izsniegto vispārējo galvojumu.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka galvojumu iesniedza persona, kas nav persona, kurai galvojums tiek pieprasīts – SIA „FOTRIS TERMINAL". Dienestam bija tiesības pieņemt SIA „FOTRIS TERMINAL" vispārējo galvojumu.

[5.4] Pats pieteicējs sūdzībā dienestam atzīst, ka, izpildoties konkrētiem kritērijiem, tā izsniegto nodrošinājumu var izmantot cita persona, nevis tā, no kuras nodrošinājums tiek prasīts.

[5.5] Ja pieteicēja skatījumā SIA „FOTRIS TERMINAL" nebija tiesību izmantot tam izsniegto vispārējo galvojumu citas personas – SIA „Euroasia Logistic" – muitas parāda un citu maksājumu nodrošināšanai, tad minētais strīds ir risināms civiltiesiskā kārtā.

[5.6] Tiesa spriedumā pievērsusies vienīgi dienesta tiesībām pieņemt citai personai, kas nav parādnieks, izsniegtu galvojumu, un nav vērtējusi pārsūdzētajā lēmumā norādītos faktiskos apstākļus kopsakarā ar tiesiskajā regulējumā noteikto, kā rezultātā ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu.

[6] Pieteicējs paskaidrojumā par dienesta apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz spriedumā ietvertajiem argumentiem, papildus paskaidrojot turpmāko.

[6.1] Dienests neizprot strīda būtību, jo dienests nepamatoti pieņēma SIA „FOTRIS TERMINAL" izsniegtās apdrošināšanas polises, un pieteicējs nav uzskatāms par galvotāju saistībā ar radušos muitas parādu.

[6.2] Dienests atzīst, ka ir jābūt atļaujai, ja galvojumu sniedz persona, kas nav persona, kurai galvojums tiek pieprasīts. Taču lietā atrodas tikai lēmumi, kuros norādīts, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" piešķirtos atļauju atsauces numurus un ar atsauces numuru saistīto piekļuves kodu var izmantot tikai SIA „FOTRIS TERMINAL" vai tie SIA „FOTRIS TERMINAL" pārstāvji, kuriem tā ir devusi tādu atļauju.

Izskatāmajā gadījumā SIA „FOTRIS TERMINAL" rīkojas SIA „Euroasia Logistic" vārdā un tā uzdevumā.

[6.3] Atbilstoši noteikumu Nr. 86 26. punktam parādnieks šo noteikumu izpratnē ir persona, kas iesniedz dienestam galvojumu un, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem muitas jomā ir atbildīga par muitas maksājumu parādu. Parādnieks šajā gadījumā ir SIA „Euroasia Logistic" un SIA „Euroasia Logistic" bija nepieciešams dienestam iesniegt galvojumu.

Līdz ar to secināms, ka dienests nebija tiesīgs attiecināt galvojumu uz SIA „FOTRIS TERMINAL" saistību izpildi.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka dienesta apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteicēja pieteikums ir apmierināms.

[8] No pārsūdzētā lēmuma izriet, ka dienests prasa pieteicējam kā galvotājam samaksāt SIA „Euroasia Logistic" nodokļa parādu.

Lietā ir strīds par dienesta tiesībām pieprasīt pieteicējam samaksāt SIA „Euroasia Logistic" nenomaksāto nodokļa parādu, proti, vai pieteicējs ir galvojis un atbild par SIA „Euroasia Logistic" nodokļa parādu, ņemot vērā, ka vispārējā galvojuma apdrošināšanas polises ir izsniegtas SIA „FOTRIS TERMINAL".

Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi identificējusi strīdus jautājumu un izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, kā arī pareizi piemērojusi tiesību normas. Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Par apelācijas sūdzību norādāms turpmāk minētais.

[9] Apelācijas sūdzībā dienests argumentē, ka tam bija tiesības pieņemt SIA „FOTRIS TERMINAL" vispārējo galvojumu SIA „Euroasia Logistic" muitas parāda nodrošināšanai, uzsverot, ka SIA „FOTRIS TERMINAL" ir darbojies kā SIA „Euroasia Logistic" pārstāvis tiešās pārstāvības ietvaros.

Regulas Nr. 952/2013 18. panta 1. punkts nosaka, ka ikviena persona var iecelt sev pārstāvi muitā. Šāda pārstāvība var būt tieša – tad pārstāvis muitā rīkojas citas personas vārdā un tās uzdevumā – vai netieša – tad pārstāvis muitā rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā.

Lietā nav strīda, ka SIA „Euroasia Logistic" ir pilnvarojusi SIA „FOTRIS TERMINAL" darboties tiešas pārstāvības statusā (*lietas 97. lapa*). Taču, apgabaltiesas ieskatā, darbošanās tiešās pārstāvības ietvaros nedod pamatu SIA „FOTRIS TERMINAL" izmantot tam izsniegto vispārējo galvojumu SIA „Euroasia Logistic" muitas parāda nodrošināšanai.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs 2018. gada 8. maijā un 29. maijā SIA „FOTRIS TERMINAL" ir izsniedzis vispārējā galvojuma apdrošināšanas polises Nr. LV18-26-10000064-0 (*lietas 37.–38. lapa*) un Nr. LV18-26-10000066-3 (*lietas 41–43. lapa*), apdrošinot SIA „FOTRIS TERMINAL" finanšu saistības attiecībā uz nodokļu un citu maksājuma segšanu. Abas apdrošināšanas polises satur zīmogu, ka dienests ir apstiprinājis minētās polises.

Tātad ar minētajām polisēm ir apdrošinātas SIA „FOTRIS TERMINAL" saistības. No apdrošināšanas polisēs norādītās informācijas neizriet, ka apdrošināšanas devējs (pieteicējs) būtu atļāvis apdrošināšanas ņēmējam (SIA „FOTRIS TERMINAL") izmantot viņam izsniegto galvojumu citas personas parāda segšanai.

Apgabaltiesas ieskatā, ņemot vērā, ka vispārējā galvojuma apdrošināšanas polises bija izsniegtas tieši SIA „FOTRIS TERMINAL", savukārt pieteicējs nebija devis piekrišanu šo polišu izmantošanai cita komersanta muitas parāda segšanai, kā arī šādu iespēju neparedzēja apdrošināšanas polišu noteikumi, SIA „FOTRIS TERMINAL" nebija tiesīgs to izmantot, kā arī dienests nebija tiesīgs tās pieņemt, lai nodrošinātu SIA „Euroasia Logistic" saistību izpildi.

[10] Dienests atsaucas uz Regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punktu, kas nosaka, ka muitas dienesti var arī atļaut, ka galvojumu sniedz persona, kas nav persona, kurai galvojums tiek pieprasīts.

Atbilstoši Eiropas Komisijas 2021. gada 21. decembra vadlīniju „Galvojumi iespējamam vai esošam muitas parādam. Regulas Nr. 952/2013 III sadaļa" (sk.: *https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2022-01/UCC%20Guidance%20Guarantees%20EN%20Rev%203.pdf*) II.3.4.2. apakšsadaļā „Cita persona, kura sniedz galvojumu" sniegtajam skaidrojumam citu personu, kura galvojumu muitas dienesti var pieņemt saskaņā ar Regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punkta otro daļu, nevar uzskatīt par parādnieku vai iespējamo parādnieku ar muitu saistīto tiesību normu nozīmē (*Regulas Nr. 952/2013 77.–79. pants un 81.–82. pants*), pamatojoties uz to vien, ka tai ir atļauts sniegt šādu galvojumu. Šāda persona ir uzskatāma par personu, kas uzņemas finanšu saistības tikai saskaņā ar sniegto galvojumu par muitas parādu un citiem maksājumiem, ja parādnieks tos nesamaksā noteiktajā termiņā.

Tādējādi dienests var atļaut izmantot tādas personas sniegtu galvojumu, kura nav vai nevar kļūt par parādnieku. Persona ir tiesīga izmantot sev piešķirto vispārējo galvojumu gan savu iespējamo muitas parādu nodrošināšanai, gan jebkuru citu personu iespējamo muitas parādu nodrošināšanai neatkarīgi no tā, kādas ir galvojuma devēja un personas, kuras iespējamais muitas parāds tiek galvots, savstarpējās tiesiskās attiecības.

Apgabaltiesa, pretēji dienestam, ne no Regulas Nr. 952/2013 89. panta 3. punkta, ne vadlīnijās noteiktā neatrod pamatojumu secinājumam, ka persona ir tiesīga sev piešķirto vispārējo galvojumu izmantot arī jebkuru citu personu iespējamo muitas parādu nodrošināšanai. Apgabaltiesas ieskatā minētais secinājums ir neloģisks un ir pretrunā ar galvojuma būtību, proti, ka galvojums tiek izsniegts konkrētas personas iespējamo saistību segšanai.

Kā jau apgabaltiesa iepriekš secināja, ar apdrošināšanas polisēm bija apdrošinātas SIA „FOTRIS TERMINAL" saistības, savukārt pieteicējs kā apdrošināšanas devējs nebija devis piekrišanu šo polišu izmantošanai cita komersanta muitas parāda segšanai, kā arī šādu iespēju neparedzēja apdrošināšanas polišu noteikumi. Tas, ka muitas dienesti var atļaut, ka nodrošinājumu var dot cita persona, nevis tā, no kuras nodrošinājums tiek prasīts, nenozīmē, ka citai personai dotu galvojumu var izmantot jebkura persona.

[11] Iepriekš minētā sakarā apgabaltiesa uzskata par nepamatotu arī dienesta argumentu, ka pieteicējam, ja tā skaitījumā, SIA „FOTRIS TERMINAL" nebija tiesību izmatot tam izsniegto vispārējo galvojumu citas personas muitas parāda segšanai, tad minētais strīds ir risināms vispārējās jurisdikcijas tiesā. Izskatāmajā gadījumā ir jāņem vērā, ka dienests nebija tiesīgs pieņemt SIA „Euroasia Logistic" muitas parāda segšanai SIA „FOTRIS TERMINAL" izsniegto vispārējo galvojumu.

Attiecībā uz dienesta norādīto, ka tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu, apgabaltiesa uzsver, ka apstāklis, ka kāds no dalībniekiem nav apmierināts ar lietas iznākumu, nenozīmē, ka tiesa, izspriežot lietu, nebūtu objektīvi novērtējusi pierādījumus. Apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesa ir vispusīgi un pilnīgi novērtējusi pierādījumus, un izdarījusi pareizus secinājumus, un apgabaltiesa šim vērtējumam pievienojās.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu atbildētājam – Latvijas Republikai – uzliekams pienākums atlīdzināt pieteicējam tā samaksāto valsts nodevu 30 *euro* par pieteikumu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt AAS „BTA Baltic Insurance Company" pieteikumu;

atcelt Valsts ieņēmumu dienesta 2021. gada 29. novembra lēmumu Nr. 30.4-22.11.22.11/10860 ar tā pieņemšanas dienu;

piespriest no Latvijas Republikas par labu AAS „BTA Baltic Insurance Company" (reģ. Nr. 40103840140) valsts nodevu 30 *euro*, kas ir atlīdzināma no Valsts ieņēmumu dienesta budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente

V. Zommere

Tiesneši

I. Amona

K. Berķis